

Pont del diable: torna la llegenda

► Un dels monuments més antics de la Cerdanya reneix de l'oblit com un nou element del turisme cultural de la mà de l'Ajuntament d'Isòvol ► El pont deu el seu nom a la seva situació anòmala: sense camí al damunt ni res per salvar a sota

MIQUEL SPA. ISÒVOL

■ Un pont és una «construcció sobre la qual una via de comunicació salva una depressió o un obstacle, o creua una altra via de comunicació a un nivell inferior», segons la definició de l'Institut d'Estudis Catalans. A la Cerdanya hi ha, però, un pont sense camí al damunt ni res a sota que s'hagi de salvar. És el Pont del Diable. Però la construcció és sospitosament a prop de dos elements clau per a la Cerdanya: la carretera N-260, que segueix el traçat històric de l'antiga *Strata Ceretana* que ja van utilitzar els romans i el cabal del riu Segre. Així és com el Pont del Diable descansa sobre una terrassa a la llera del riu com un monument mal posat o oblidat, fins ara. L'Ajuntament d'Isòvol l'ha recuperat per al turisme cultural que faeix de contingut la visita als pobles de la vall.

El Pont del Diable deu el seu nom a una llegenda popular que n'explica el seu origen i situació fora del comú. Es tracta d'un arc de pedra que formava part d'un antic pont datat del segle XII, d'estil romànic, situat en un dels enclavaments més estratègics de la Cerdanya, al congost del riu Segre que separa la plana cerdana amb la Batllia, entre els actuals termes d'Isòvol i Bellver. Així, el pont torna a existir. Un dels monuments llegendaris menys coneguts de la Cerdanya més turística ha encetat una nova etapa gràcies a un projecte de l'Ajuntament que l'ha fet ressorgir de la vegetació que el feia invisible en un racó del terme municipal i n'ha obert un sender d'accés. El camí s'agafa al peu de la palanca de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre sobre el riu. El sender porta en uns centenars de metres des d'aquest punt en paral·lel a la carretera N-260 en sentit oest, seguint el curs del riu, fins el prat del pont.

Pel que fa a les obres de restauració de l'estructura, han consistit en la recuperació de pedres caigudes i la consolidació de les bases i la volta. En aquesta actuació, que ha comptat amb el suport de la Diputació de Girona, els tècnics han constatat que la base de l'arc és d'origen romà, de manera que efectivament formava part del recorregut de l'*Strata Ceretana* per l'actualment conegut Estret d'Isòvol. En aquest estudi tècnic també ha quedat confirmat que el pont tenia originalment tres arcs, de manera que era tres vegades més llarg i, per tant, una de les

El Pont del Diable restaurat sobre la terrassa a la ribera del Segre, també neta

MIQUEL SPA

Una de les bases del pont que ha evidenciat tenir un origen romà

MIQUEL SPA

Un arc de 9,10 metres de llum i base romana

► El Pont del Diable conserva un arc de 9,10 metres de llum i la base d'un segon arc dels tres que tenia originalment. La base és romana i l'arc romànic, d'entre els segles XII i XIII. El que hi queda són part dels pilars i la coberta externa feta amb carreus. Les dovelles que formen l'arc són lloses de grans dimensions, segons els informes dels tècnics arqueòlegs que hi han treballat. El projecte de recuperació ha comptat amb una ajuda de la Diputació de 10.000 euros. La visita al Pont del Diable se suma a la dels Esterregalls d'All, amb restes de mineria romana.

obres clau en la xarxa de comunicació per la vall.

Connectat al Camí de Sant Jaume

El projecte de recuperació del monument ha inclòs també el desbrossament de l'entorn i l'acondicionament per convertir-lo en un prat, a la ribera dreta del Segre, per a l'esbarjo i el passeig ja que també queda connectat amb el Camí de Sant Jaume. En aquest sentit, el sender de l'apòstol uneix el Pont del Diable amb els pobles d'Isòvol, All, Olopte pel costat est i la resta de la Cerdanya fins a Llívia, i Bellver i Santa Maria de Talló per la ribera esquerra.

«El maligne enfurismat va enretirar les aigües»

Una llegenda local explica el perquè de l'existència d'un pont enmig d'un prat a la ribera del Segre

MIQUEL SPA. ISÒVOL

■ El nom del Pont del Diable va associat a la seva situació fora del comú i a la voluntat popular de trobar-hi una explicació. El pont

forma part de la cultura familiar dels pobles del voltant i ha anat passant per les generacions com un conte a la vora del foc:

«A Isòvol, hi havia una jove minyona, anomenada Poneta, de la casa dels senyors del lloc. Cada dia anava a buscar aigua amb un cànir a cada mà i havia de travessar el riu. Com que aquest tenia crescudes sobtades, resultava que cada any desapareixia alguna criada. La Poneta no volia córrer la

mateixa sort, i, en ser l'església lluny, no podia complir amb els seus preceptes dominicals. Suplicà el Senyor i el capellà sense aconseguir res. Un vell caçador li digué que ho podria solucionar posant-se en contacte amb el príncep de les tenebres. Aquest, el dimoni, li prometé fer-li un pont i una església abans que cantés el gall a canvi de la seva ànima. Fet el pacte, el dimoni es posà a construir el promès. L'espavilada Po-

neta agafà un llum i se n'anà al galliner. Els galls, pensant-se que es feia de dia, es posaren a cantar mentre el dimoni ja estava fent el campanar i amb el pont a mig fer. Avergonyit per haver estat burlat, no el va acabar. Enfurismat per la juguesca, el diable va fer un fortíssim crit que va fer enretirar les aigües del Segre més enllà del pont». Als pobles de la zona es diu que «A Isòvol hi ha un pont sense riu o un riu sense pont».